FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
superior	
1.2 Facultatea	Facultatea de Matematică și Informatică
1.3 Departamentul	Departamentul de Informatică
1.4 Domeniul de studii	Informatică
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu /	Informatică – limba de studiu română
Calificarea	

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplin	nei (ro) Inte	elig	ență artificială			
(en)	Art	ific	cial Intelligence			
2.2 Titularul activitățilo	F	Prof. Dr. Dioșan Laura	ì			
2.3 Titularul activităților de seminar Prof. Dr. Dioșan Laura						
2.4 Anul de studi 2 2.	.5 Semestrul	4	2.6. Tipul de	Е	2.7 Regimul	Obligatoriu
			evaluare		disciplinei	
2.8 Codul disciplinei MLR5029						

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/	2 lab
				laborator	
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/	28
				laborator	
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe				20	
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe				15	
teren					
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri				48	
Tutoriat				7	
Examinări				4	
Alte activități:					-

3.7 Total ore studiu individual	94
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Numărul de credite	6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Algoritmică, structuri de date, statistică
4.2 de competențe	Abilități medii de programare într-un limbaj de nivel înalt (orientat
	obiect)

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a	• proiector
cursului	
5.2 De desfășurare a	pentru activitatea de laborator este nevoie de calculatoare cu o viteză

seminarului/laboratorului	de procesare cât mai mare.	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	CE1.1 Descrierea conceptelor și direcțiilor de cercetare ale inteligenței artificiale CE1.2 Evaluarea calității și stabilității soluțiilor obținute și compararea acestora cu soluțiile obținute prin metode tradiționale CE1.3 Folosirea metodelor, tehnicilor și algoritmilor din inteligența artificială pentru modelarea soluțiilor unor clase de probleme
Competențe transversale	CT1 Aplicarea regulilor de muncă organizată și eficientă, a unor atitudini responsabile față de domeniul didactic- științific, pentru valorificarea creativă a propriului potențial, cu respectarea principiilor și a normelor de etică profesională CT3 Utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare, informare, cercetare și dezvoltare a capacităților de valorificare a cunoștințelor, de adaptare la cerințele unei societăți dinamice și de comunicare în limba română și într-o limbă de circulație internațională

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Inteligența artificială (IA) are drept obiectiv îmbunătățirea automată a metodelor de rezolvare a problemelor
7.2 Obiectivele specifice	Cursul trateaza aspecte teoretice şi practice ale inteligenţei artificiale (IA) şi are ca scop formarea unei priviri de ansamblu asupra disciplinei şi a principalelor domenii ale acesteia. La sfârşitul cursului, studenţii vor întelege principiile de baza ale inteligenţei artificiale şi abordările algoritmice asociate şi vor avea cunoştinţe despre aplicaţii ale inteligenţei artificiale.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de	Observa
	predare	ţii
1. Introducere în IA	Expunerea	
2. Rezolvarea problemelor prin căutare	Conversația	
a. Tipuri de probleme	Problematizarea	
b. Strategii de căutare (SC)		
i. Neinformate (nI)		
ii. Informate	Expunerea	
Best-first search	Conversația	
Greedy best-first search	Demonstrația	
• A*	didactică	
• IDA*	Algoritmizarea	
iii. Căutare locală	Expunerea	
Căutare locală simplă	Conversația	
a) Căutare tabu	Demonstrația	
b) Hill climbing	didactică	
c) Simulated annealing	Algoritmizarea	
	Problematizarea	
Căutare locală în fascicol (beam local search)	Expunerea	
a) Algoritmi evolutivi	Algoritmizarea	
	Problematizarea	
b) Optimizare bazată pe comportamentul de grup	Expunerea	

(D. (* 1	A1 '
(Particle swarm optimisation)	Algoritmizarea
c) Optimizare bazată pe furnici (Ant colony	Problematizarea
optmisation)	
iv. Căutare adversială	Expunerea
Arbori AND-OR	Conversația
Minimax	Algoritmizarea
Taieturi alpha-beta	Problematizarea
2. Sisteme inteligente	Expunerea
a. Sisteme bazate pe cunoștințe (SBC)	Demonstrația
i. Reprezentarea cunoștințelor certe și incerte	didactică
ii. Inferența pe baza cunoștințelor	Algoritmizarea
iii. Sisteme bazate pe reguli	Problematizarea
Sisteme care manipulează elemente de certitudine	110010111111111111111111111111111111111
Sisteme care manipulează elemente de incertitudine	Expunerea
Sisteme care mampuleaza elemente de incertitudine	Conversația
	Demonstrația
	didactică
	Algoritmizarea Problematizarea
1. (1.4.1	
b. Sisteme care învață singure (inteligență computațională)	Expunerea
i. Tipuri de probleme de învățare (supervizată și	Conversația
nesupervizată)	Algoritmizarea
ii. Metrici de evaluare a procesului de învățare	Problematizarea
iii. Algoritmi de învățare	Expunerea
Algoritmi de învățare supervizată	Conversația
a. Metoda celor mai mici pătrate	Demonstrația
b. Gradient descrescător	didactică
c. Regresie logistică	Algoritmizarea
	Problematizarea
d. Rețele neuronale artificiale (clasice)	Expunerea
e. Rețele neuronale artificiale (convolutive)	Conversația
	Demonstrația
	didactică
	Algoritmizarea
	Problematizarea
f. Cel mai apropiat vecin	Expunerea
g. Arbori de decizie	Conversația
h. Maşini cu suport vectorial	Demonstrația
, ·	didactică
	Algoritmizarea
	Problematizarea
Algoritmi de învățare nesupervizată aglomerativă și	Expunerea
divizivă	Conversația
a. K-means	Demonstrația
b. K-medoids	didactică
U. It illudited	Algoritmizarea
	Problematizarea
Algoritmi de învățare prin întărire	Expunerea
a. Q-learning	Conversația
b. Rețele neuroanle de tip deep	Demonstrația
v. Rețele neuroanie de tip deep	didactică
c. Sisteme hibride	Algoritmizarea
C. Sisteme monde	Problematizarea
Dibliografia	1 IUUICIIIatiZaiCa
Bibliografie 1 S. Ryggell P. Norwig Artificial Intelligence: A Modern Approach Prop	tica Hall 1005
1. S. Russell, P. Norvig, Artificial Intelligence: A Modern Approach, Pren	lice Hall, 1995

- 2. C. Groşan, A. Abraham, Intelligent Systems: A Modern Approach, Springer, 2011
- 3. M. Mitchell, An Introduction to Genetic Algorithms, MIT Press, 1998
- 4. A. Hopgood, Intelligent Systems for Engineers and Scientists, CRC Press, 2001
- 5. T. M. Mitchell, Machine Learning, McGraw-Hill Science, 1997
- 6. James Kennedy, Russel Eberhart, Particle Swarm Optimisation, Proceedings of IEEE International Conference on Neural Networks. IV. pp. 1942–1948, 1995
- 7. Marco Dorigo, Christian Blum, Ant colony optimization theory: A survey, Theoretical Computer Science 344 (2005) 243 27
- 8. H.F. Pop, G. Şerban, Inteligentă artificială, Cluj Napoca, 2004
- 9. D. J. C. MacKey, Information Theory, Inference and Learning Algorithms, Cambridge University Press, 2003
- 10. C. Bishop, Pattern Recognition and Machine Learning, Springer, 2006
- 11. I. Goodfellow, Y. Bengio, A. Courville, Deep Learning, MIT Press, 2016 https://www.deeplearningbook.org/

8.2 Laborator	Metode de	Observaț
	predare	ii
L 1. Probleme de algoritmică care solicită soluții eficiente	Conversația	
L 2. Rezolvarea problemelor de căutare cu ajutorul metodelor	Algoritmizarea	
neinformate și informate	Descoperirea	
	Studiul	
	individual	
	Exercițiul	
L 3. Rezolvarea problemelor de optimizare cu ajutorul algoritmilor	Conversația	
evolutivi	Algoritmizarea	
L 4. Rezolvarea problemelor de optimizare cu ajutorul algoritmilor	Problematizarea	
evolutivi	Studiul de caz	
	Cooperarea	
	Studiul	
	individual	
	Exercițiul	
L 5. Rezolvarea problemelor de optimizare cu ajutorul algoritmilor	Conversația	
inspirați de natură (PSO, ACO)	Algoritmizarea	
L 6. Introducere în Învățarea automată – metrici pentru evaluarea calității	Problematizarea	
algoritmilor de învățare automată	Descoperirea	
,	Simularea	
	Studiul	
	individual	
	Exercițiul	
L 7. Rezolvarea problemelor de regresie cu ajutorul metodei celor mai	Conversația	
mici pătrate	Algoritmizarea	
L 8. Rezolvarea problemelor de regresie cu ajutorul metodei gradient	Problematizarea	
descrescător	Studiul de caz	
	Brainstorming-ul	
	Studiul	
	individual	
	Exercițiul	
L 9. Rezolvarea problemelor de clasificare cu ajutorul metodei de	Conversația	
regresie logistică	Algoritmizarea	
L 10. Rezolvarea problemelor de clasificare cu ajutorul rețelelor neuronale	Problematizarea	
artificiale	Descoperirea	
	Studiul de caz	
	Studiul	
	individual	
	Exercițiul	

L 11.Rezolvarea problemelor de clusterizare cu ajutorul algoritmilor de învătare automată	Conversația Algoritmizarea
L 12.Rezolvarea problemelor complexe reale cu ajutorul algoritmilor de	Studiul de caz
învățare automată	Simularea
	Studiul
	individual
	Exercițiul
L 13.Rezolvarea problemelor cu ajutorul sistemelor de recomandare	Conversația
L 14. Dezvoltarea aplicațiilor care includ componente inteligente	Algoritmizarea
	Problematizarea
	Studiul de caz
	Brainstorming-ul
	Studiul
	individual
	Exercițiul

Bibliografie

- 1. S. Russell, P. Norvig, Artificial Intelligence: A Modern Approach, Prentice Hall, 1995
- 2. C. Groşan, A. Abraham, Intelligent Systems: A Modern Approach, Springer, 2011
- 3. A. Hopgood, Intelligent Systems for Engineers and Scientists, CRC Press, 2001
- 4. A. Geron, Hands-On Machine Learning with Scikit-Learn and TensorFlow, https://github.com/ageron/handson-ml

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul respecta recomandarile curicullare IEEE si ACM pentru studiile in informatica
- Cursul exista in programa de studiu a majoritatii facultatilor de profil din Romania
- Cursul exista in programa de studiu a numeroase facultatilor de profil din intreaga lume
- Companiile de software considera continutul cursului ca fiind util in dezvoltarea abilitatilor de modelare si programare ale studentilor

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- Cunoasterea conceptelor de baza ale domeniului - Aplicarea princiilor inteligente din continutul cursului pentru rezolvarea problemelor complexe si dificile	Examen scris	20%
10.5 Seminar/laborator	- Specificarea si proiectarea metodelor inteligente - Rezolvarea problemelor cu ajutorul metodelor anterior analizate	Investigatia Observarea sistematica a studentului in timpul rezolvării sarcinii	40%
	Specificarea, proiectarea, implementarea si	Observarea sistematică a studentului în timpul rezolvării sarcinii	40%

testarea metodelor inteligente Rezolvarea efectiva a problemelor cu ajutorul metodelor anterior implementate Proiectul Proiectul

10.6 Standard minim de performanță

- Fiecare student trebuie sa demonstreze ca a atins un nivel acceptabil de cunoastere si intelegere a domeniului, ca este capabil sa exprime cunostintele intr-o forma coerenta, ca are capacitatea de a stabili anumite conexiuni si de a utiliza cunostintele in rezolvarea unor probleme.
- Pentru a promova examenul la IA trebuie să:
  - o fie realizate cel putin 60% dintre temele de laborator
  - o media evaluarii (examen scris, seminar, laborator) să fie peste 5
  - o Fie prezent la cel putin 12 laboratoare. Studenții care nu au prezență la minim 12 laboratoare nu se pot prezenta la examen nici în sesiunea de restanțe

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
23 aprilie 2023	Prof. Dr. Dioșan Laura	Prof. Dr. Dioșan Laura
Data avizării în departament	t Semnătura directorului de departament	
	Prof Dr Di	iosan I aura